

Samenvatting quickscan natuurtoets

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Onderwerp

Controle bosstrook Philadelphia

Project

Natuuronderzoek Philadelphia

Auteur

Riphagen, H.J. (Erik)

Opdrachtgever

Gemeente Kampen

Status

definitief

Redactie

E. (Etienne) de Vries

Datum

9 juni 2016

Projectcode

16-142

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van de gemeente Kampen heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd om de waarden in een bosstrook nabij IJsselmuiden in beeld te brengen. De bosstrook ligt tussen de Trekvaart en de spoorlijn Kampen – Zwolle, langs de ijsbaan. De ligging van het plangebied is weergegeven in bijlage 1.

Het onderzoek is voor een belangrijk deel gebaseerd op een veldbezoek, welke is uitgevoerd op 25 april 2016. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied en directe omgeving grondig geïnspecteerd op aanwezige beschermde en bedreigde flora en fauna. Ook is de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFB) geraadpleegd. De resultaten uit de NDFB zijn opgenomen in bijlage 2 en worden kort behandeld in het onderdeel bureaustudie.

Voorliggend onderzoek geeft een beeld van de in het plangebied te verwachten beschermde soorten. Wij gaan hierbij uit van soorten welke zijn beschermd door de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. In voorliggende rapportage is ook een korte effectbeoordeling opgenomen. Omdat de planvorming nog niet uitgekristalliseerd is, worden effecten op hoofdlijnen beschreven. Voor een samenvatting van de relevante wetteksten verwijzen we naar bijlage 2.

Beschermde gebieden

De werkzaamheden vinden plaats op geruime afstand van Natura 2000-gebieden en beschermde Natuurmonumenten. In de directe omgeving is wel Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen EHS) en/of natuur buiten het NNN aanwezig. De aard van de werkzaamheden zorgt er voor dat negatieve effecten op voorhand uit te sluiten zijn. Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet aan de orde vanuit het oogpunt van gebiedsbescherming en provinciaal NNN-beleid.

Beschermde soorten

- Uit de NDFF blijkt dat langs de Trekvaart op verschillende locaties (zes in totaal) spindotterbloem voorkomt (tabel 2 Flora- en faunawet). Ook blijkt uit de NDFF dat net te noorden van de bosstrook de zwanenbloem en dotterbloem aanwezig is (tabel 1 Flora- en faunawet). De locaties zijn weergegeven op de verspreidingskaart in bijlage 2. In de bosstrook zelf zijn volgens de NDFF geen beschermde en bedreigde plantensoorten aanwezig. Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De bosstrook is verruigt, er komen alleen algemene ruigtekruiden voor. Op basis van het veldonderzoek en de terreinkenmerken is het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten;
- Er is geen bebouwing aanwezig. Opgaande bomen in de bosstrook zijn, voorafgaand aan het veldbezoek, al grotendeels gekapt. In de aanwezige opslag zijn geen holtes aangetroffen die kunnen dienen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen (allen Ff-wet tabel 3). Mogelijk worden de bosstrook, de ijsbaan en de naastgelegen sloten en trekvaart wel gebruikt als vliegroute of foerageergebied. In 2006 is het gebruik van de Trekvaart als foerageerroute door een beperkt aantal (ca. 9 stuks) gewone dwergvleermuizen aangetoond (Ecogroen, 8 december 2006). Er is in de ruime omgeving naar verwachting voldoende foerageergebied aanwezig en ook zal de vliegroute naar verwachting niet essentieel zijn. Wel is, voorafgaand aan werkzaamheden, nader onderzoek nodig om deze aanname te toetsen en het gebruik van de bosstrook door vleermuizen in beeld te brengen.
- Zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldonderzoek en verspreidingsgegevens uit NDFF ook niet verwacht. Hiernaast ontbreekt geschikt biotoop in het gebied. Wel zijn verspreid in en rond de bosstrook vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals Huisspitsmuis, Rosse woelmuis en Mol (Ff-wet tabel 1) te verwachten. Wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd, kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van deze laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is;
- Jaarrond beschermde nestlocaties van soorten als Sperwer en Buizerd zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en komen ook niet naar voren in de NDFF. De nog in de bosstrook aanwezige bomen zijn te klein om als nestgelegenheid voor roofvogels te dienen. Op de parkeerplaats is tijdens het veldbezoek een alarmerende Kleine plevier aangetroffen, wat kan duiden op een nest in de directe omgeving. Hiernaast is het verruigde terrein en de nog aanwezige bosschage uitermate geschikt als broedbiotoop voor allerlei kleine zangvogels. Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen (welke globaal loopt van april tot en met juli) beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van vogels tijdens het broedseizoen wordt geen ontheffing verleend;
- Rondom de bosstrook en de ijsbaan zijn enkele sloten aanwezig. Ook zijn in het verleden direct naast de ijsbaan enkele poelen aangelegd die dienen als biotoop voor de rugstreeppad. In de periode 2007/2008 zijn in deze poelen door Ecogroen in het kader van mitigerende maatregelen voor een ontwikkeling aan de andere zijde van de Trekvaart rugstreeppadden uitgezet. Uit de NDFF komt dan ook naar voren dat er rugstreeppadden in de poelen aanwezig zijn. De laatste vijf jaar zijn er 43 waarnemingen van rugstreeppadden in NDFF opgenomen, zie ook de verspreidingskaart in bijlage 2. De bosstrook dient mogelijk als winterbiotoop voor de rugstreeppad. Wanneer er werkzaamheden in de bosstrook worden uitgevoerd, zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Hierbij dient ook opgemerkt te worden dat werkzaamheden mogelijk invloed hebben op aanwezig voortplanting biotoop, bijvoorbeeld door (tijdelijke) verandering in grondwaterstand, extra beschaduwing ect. ;
- Er worden, gezien de aanwezige biotopen, geen andere zwaarder beschermde amfibieën verwacht dan de rugstreeppad. Ook de NDFF meldt het voorkomen van andere zwaarder beschermde amfibieën niet. Wel is er geschikt biotoop voor laag beschermde, algemene amfibieën aanwezig zoals Kleine watersalamander (ook als waarneming in

NDFF), Gewone pad en Bruine kikker (allen Ff-wet tabel 1). De sloten blijven behouden, er vinden geen werkzaamheden in de sloten zelf plaats. Wel kunnen oevers betreden worden bij de aanplant van nieuw bos, waardoor enkele exemplaren van deze laag beschermde amfibiesoorten verloren kunnen gaan. Voor laag beschermde amfibieën geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is;

- De sloten direct rondom de bosstrook zijn de soorten Brasem, Kleine modderkruiper, Driedoornige stekelbaars, Bittervoorn, Blankvoorn, Baars, Rietvoorn en Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. De Kleine modderkruiper is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet, bittervoorn staat op tabel 3. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de sloten. Negatieve effecten op eventueel aanwezige beschermde vissoorten zijn daarom op voorhand uit te sluiten;
- Vaste verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van reptielen, libellen, dagvlinders en andere ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF) ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbeoordeling en mitigerende maatregelen

- Een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en ten aanzien van NNN-beleid is niet aan de orde;
- Wanneer werkzaamheden plaats vinden in of rond de poelen of in de bosrand kan dit verlies van voortplantingswater en overwinteringsgebied van de strikt beschermde Rugstreeppad tot gevolg hebben. Wanneer aantasting van het watermilieu, zandige oevers en mogelijke overwinteringslocaties niet voorkomen kan worden, is nader onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad en het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk;
- Bij de beoogde plannen verdwijnen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën. Voor deze tabel 1-soorten geldt in geval van ruimtelijke ontwikkelingen automatisch vrijstelling van de ontheffingsplicht;
- Tijdens het veldbezoek is een alarmerende plevier waargenomen. De kans bestaat dat deze tot broeden is gekomen in of in de omgeving van de bosstrook. Hiernaast is het verruigde terrein uitermate geschikt als broedbiotoop voor allerlei kleine zangvogels. Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. De broedperiode voor loopt globaal van 1 april tot en met eind juli. Wij adviseren om eventuele werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

© Ecogroen bv (2016)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding.

Ecogroen is lid van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en conformeert zich tevens aan de door het netwerk opgestelde gedragscode. Ecogroen heeft tevens van het voormalige Ministerie van EL&I een volledige ontheffing in gevolge artikel 75A van de Flora- en faunawet, voor de inventarisatie van beschermde planten en dieren in Nederland en het bezit en gebruik van diverse vangmiddelen (registratienummer 2015-2020 FF/75A/2014/061). In overleg bestaat de mogelijkheid om voorliggende samenvatting uit te breiden tot een uitgeschreven rapportage. Neem daarvoor contact op met de auteur.

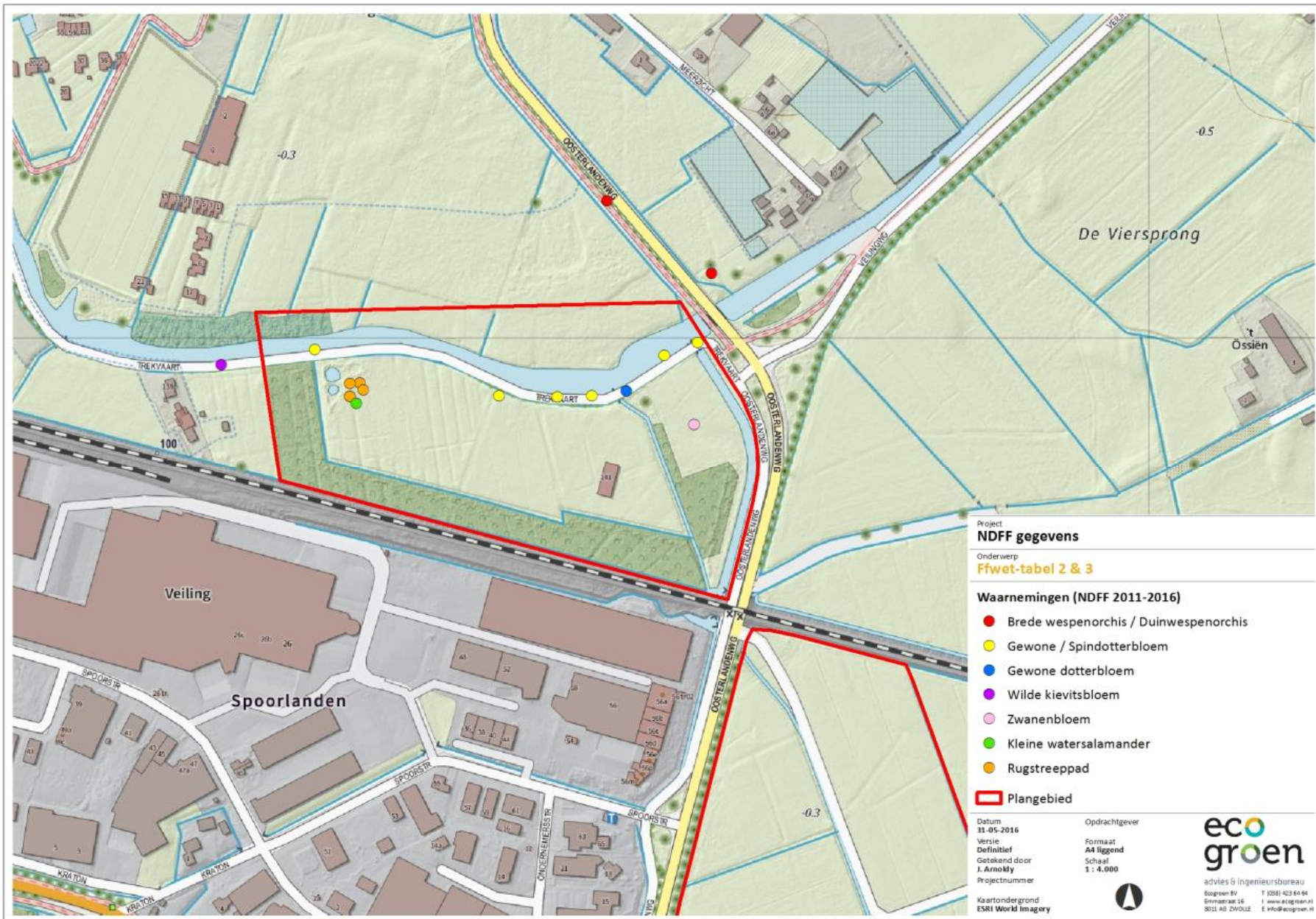
Bijlage 1: Luchtfoto plangebied

Check bosstrook IJsselmuiden

Rood omlijnd het plangebied

Bijlage 2: Verspreiding gegevens NDFF

Bijlage 3: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontzetting of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten amfibieën en reptielen;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.